

Az OKDT határozatai a könyvtárügyi szakajtó továbbfejlesztésére

A könyvtárügyi szakajtó helyzetével és néhány időszerű kérdésével foglalkozott az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács november 26-i ülése. A kérdés napirendre tűzését az tette időszerűvé, hogy az utolsó, az 1958. évi értékelés óta könyvtári szakajtónk nagymértékben fejlődött, differenciálódott. A központi folyóiratok mellett szinte minden nagyobb szakkönyvtári hálózatnak megvan a saját folyóirat jellegű, rendszerint a módszertani irányítás szolgálatában álló kiadványa.

Megnövekedett a közművelődési könyvtárak „hálózati híradóinak” száma is. A szakajtó kérdéseinek napirendre tűzését szükségessé tette a könyvtárügyi elméleti problémáival foglalkozó hazai szakirodalom publikációs lehetőségeinek megoldatlansága is.

A probléma vizsgálatának az volt a célja, hogy megállapítsa: szükséges-e a kiadványoknak ez a sokfélesége; mi legyen a munkamegosztás az országos feladatok terén az egyes periodikák között; továbbá biztosítja-e szakajtónk jelenlegi struktúrája a könyvtártudomány bármely területére vonatkozó érett, közlésre alkalmas művek közzétételét? dr. Nagyné Rácz Arankának, az OKDT titkárának előterjesztése és a tanács vitája egybehangzóan azt állapította meg, hogy a jelenleg megjelenő kiadványok mindegyike valamely sajátos szükségletet elégít ki, nincsen tehát szükség lapösszevonásokra, vagy egyes lapok megszüntetésére. Inkább a feladatok pontos elhatárolására és egyes kiadványok esetében a kiadvány színvonalának javítására kell törekedni. A feladatok elhatárolása, azaz a munkamegosztás az előterjesztésnek központi problémája. Abból indul ki, hogy a feladatot — a könyvtártudomány és a könyvtári gyakorlat egészére vonatkozó, közlésre érdemes tanulmányok, cikkek közzétételét — a központi folyóiratoknak (*Könyvtáros*, *Magyar Könyvszemle*,

Könyvtári Figyelő) és az országos hálózatok módszertani folyóiratainak együttesen kell biztosítaniuk, lehetőleg úgy, hogy részint minden közlésre alkalmas munka megtalálják a maga publikációs lehetőségét, részint ne legyenek átfedések. A jelenlegi munkamegosztás folyóirataink között meglehetősen spontánul alakult ki. Az előterjesztés szükségesnek tartja a folyóiratok tevékenységének egyeztetését és javaslatot is tesz a munkamegosztásra.

A munkamegosztás problémájához kapcsolódik az az évek óta sokat emlegetett és természetes igény, hogy a könyvtári munka elméleti kérdéseivel foglalkozó tanulmányok közzétételére legyen állandó és folyamatos publikációs lehetőség. A rendelkezésre álló kiadványok ugyanis nem nyújtanak elegendő teret a könyvtári tevékenység jelenlegi, társadalmi összefüggéseit tárgyaló, elméleti tanulmányoknak, elemzéseknek és a magasszintű könyvtárpolitikai műveknek.

A felszólalók többsége egyetértett az előterjesztés fő célkitűzéseivel, az elemzésből levont következtetéseivel. Csupán a mai témával foglalkozó könyvtártudományi cikkek, tanulmányok közzétele tárgyában nem voltak az állásfoglalások teljesen egybehangzóak. Az ellentétes véleményekből a könyvtártudományi körének és tudományos rangjának különböző értelmezése esendült ki. Egyesek a publikációs lehetőségek elégtelenségét, mások a koordináció szükségességét vitták.

Az előterjesztett határozati javaslatokat a tanács elfogadta, kiegészítve azzal, hogy a könyvtártudományi dokumentáció kérdése külön kerüljön megvitatásra, a közművelődési könyvtárak könyvtári kiadványaival pedig részletesen foglalkozzék a tanács közművelődési könyvtári tagozata.

A tanács által elfogadott határozati javaslatokat az alábbiakban közöljük:

1. A *Könyvtáros*, amellyel, hogy figyelmét elsősorban a közművelődési könyvtárügy kérdéseire fordítja (könyvtárpolitikai és módszertani tekintetben egyaránt), adjon a jövőben több teret a könyvtárügy egészét érintő kérdéseknek.

Törekedjék a közlemények színvonalának javítására, közlön — főleg időszerű könyvtári kérdésekről — nagyobb terjedelmű, nagyobb szakmai felkészülést igénylő tanulmányokat az országos szempontból sokszor jelentéktelen, kis terjedelmű, egyedi tapasztalati anyag szűkítésével. A lap szerkesztőségét egy könyvtáros szakemberrel javasoljuk megerősíteni.

2. A *Magyar Könyvszemle* bővítse jelenlegi tematikáját és adjon helyet minden olyan, megfelelő színvonalon írt tanulmánynak, amely a tudományos kutatás könyvtári szolgálatával kapcsolatos, az írásművek, kiadványok társadalmi felhasználását

vizsgálja. A könyv- és könyvtártörténeti kutatások terén töltson be organizáló szerepet.

3. A *Könyvtári Figyelő* tekintse fő feladatának a magyar szakemberek tájékoztatását a külföld szakirodalmáról, összefoglaló tematikus szemlék, recenziók, fordítások, tömörítvények stb. formájában. — Közölje emellett a magyar szakirodalom **adatközlő részét**; a fontosabb kutatási **jelentéseket**, **felmérések adatait**, **statisztikákat** stb. Tájékoztassa a könyvtárosokat a **könyvtárügy országos jelentőségű eseményeiről**. Munkáját tegye tervszerűbbé, a hazai szükségletek felmérése, laptervek készítése és szerkesztő bizottság működése révén.

Jelenjék meg legalább kéthavonként, pontosan. Mérje fel, hogyan lehetne az előfizetők számát növelni. A nagyobb terjedelmű tematikus szemlék készítése érdekében szükség van a fordítási keretösszeg növelésére.

4. Bízva abban, hogy a könyvtárügy elméleti kérdéseivel foglalkozó tanulmányok az eddiginél nagyobb teret kapnak majd a Magyar Könyvszemlében, figyelembe véve a Könyvtáros, a Könyvtári Figyelő és az évkönyvek, valamint a kiadványsorozatok nyújtotta lehetőségeket, továbbá azt a körülményt, hogy a könyvtárügy elméleti kérdései számára önálló lapot indítani ez idő szerint nem volna lehetséges, úgy látszik, hogy az elméleti jellegű tanulmányok publikációja megoldható részben a jelenlegi lehetőségekkel, részben ezek továbbfejlesztésével.

Ilyen továbbfejlesztésként javasoljuk az *OKDT kiadványai* között olyan tematikus tanulmánykötet-sorozat indítását, amely egyelőre évi két kötetben, később esetleg több kötetben jelenne meg, összefoglalva valamely időszakos téma legfontosabb problémáit. (Vö.: a szovjet Szbornik sztaej jellegű kiadványok.) Ilyen kötetek máris vannak előkészületben az OKDT kiadványtervében, pl. a bibliográfia és a tájékoztatás problémái, a közművelődési könyvtárügy kérdései, könyvtár-szociológiai problémák, könyvtártani tanulmányok, a képzés és továbbképzés kérdései, könyv- és könyvtártörténeti tanulmányok, az olvasás és az olvasóvá nevelés kérdései, a korszerű könyvtárépítés és berendezés, a könyvtári munka szervezeti, irányítási és gazdaságossági kérdései stb. E tanulmánykötetekkel lényegében megoldódnék a fontosabb elméleti művek publikálásának problémája.

5. A *tudományos és szakkönyvtári hálózati módszertani lapok* fő feladata a hálózatok szakmai munkájának irányítása, javítása, a könyvtárosok és dokumentálók továbbképzése. Adjanak segítséget a kiadványok a hálózat és a tagkönyvtárak időszaki feladatainak megoldásához. A továbbképzés természetes feladatukká teszi, hogy mind a hazai könyvtárügy és dokumentáció fontosabb eseményeiről, kiadványairól, mind a külföldi szakirodalomnak a hálózatot érintő fontosabb közleményeiről tájékoztassák a tagkönyvtárak dolgozóit.

6. A *közművelődési könyvtárak hálózati módszertani lapjainak* feladata lényegében az előbbihez hasonló saját hálózatuk területén. A közreadók legfőbb feladata a kiadványok színvonalának javítása mind a tartalom, mind a külső forma tekintetében egyaránt. Célszerűnek látszik, hogy a híradókat továbbra is a járási könyvtárak adják ki, kivéve a hosszabb idő óta megjelenő megyei könyvtári lapokat. A megyei könyvtárak több és rendszeres segítséget nyújtsanak a járási könyvtáraknak a híradók kiadásához. A szükséges anyagi és személyi feltételek hiányában új híradó kiadását nem kell szorgalmazni. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Híradóját fokozottabban kellene a módszertani irányítás szolgálatába állítani. Meg kellene vizsgálni, hogy miként lehetne a járási könyvtárak által közreadott híradókat a népművelési munka irányításában is felhasználni.

7. A könyvtárak évkönyvei hasznosnak bizonyultak mind a könyvtárosok alkotó kedvének ébrentartása, mind a szakirodalom gazdagodása szempontjából. Kívánatos, hogy rendszeresen számot adjanak a könyvtár és a hálózat életéről, fejlődéséről is, folyamatosan közöljék a könyvtár tevékenységének legfontosabb adatait, elemezzék és értékeljék eredményeit és hiányosságait. A közművelődési könyvtárak évkönyvei tekintetében törekedni kell a megfelelő színvonal biztosítására.

8. Az OKDT 1966 folyamán külön foglalkozzék a könyvtártudományi dokumentáció problémáival.

9. A közművelődési könyvtárak kiadványainak részletes elemzését 1966 folyamán a tanács közművelődési könyvtári tagozata tűzze napirendre.

PÁLYÁZAT. A *Szekszárdi Megyei Könyvtár* pályázatot hirdet felsőfokú képesítésű könyvtárosi állásra.